

The Effect of Problem-Based Learning on Students' Enthusiasm for Group Reading

S. Mousavi^{*1}, A. Mirheidary²

1. PhD in Curriculum Planning, Researcher, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Isfahan, Iran (Corresponding Author).

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran.

Abstract

Keywords:

Problem-based learning method, group, reading, enthusiasm, students.

Corresponding Author:

setarehmousavi@gmail.com

Received:

02/07/2025

Revised:

19/08/2025

Accepted:

23/09/2025

Publisher:

Farhangian University

© The Author(s).

Article type:

Research Article

Background and Objectives: Group reading enthusiasm encompasses an individual's desire to gain knowledge, pursue goals, and make collective efforts to achieve them. This enthusiasm leads to better learning, increased focus and effort, and persistence. The purpose of the present study was to investigate the effect of the problem-based learning method on students' enthusiasm for group reading in third-grade students in District 6 of Isfahan.

Methods: The research method was a quasi-experimental design with a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population included all third-grade students in District 6 of Isfahan in the academic year 1403-1404, of which 30 were randomly assigned to two experimental and control groups using a random sampling method. The research instrument included a researcher-made Group Reading Enthusiasm Questionnaire. In order to determine the validity (content), the judgment of professors and experts was used, and the reliability of the questionnaire was obtained through Cronbach's alpha equal to 0.90.

Findings: The results of multivariate analysis of covariance and univariate analysis of covariance showed that the problem-based learning method was effective on the enthusiasm for group reading and its dimensions in third grade students in the post-test stage ($p < 0.001$). The results also showed that the problem-based learning method was significantly effective on increasing the level of enthusiasm for group reading and its dimensions in third grade students in the post-test stage ($p < 0.001$). The problem-based learning method improved at least one of the dimensions of group reading in the post-test stage. The results indicate that 85.6% of individual differences in interest in group reading, 77.8% in group reading skills, 72% in group activities, and 76% in group question and answer in the post-test stage are related to the differences between groups or the effects of problem-based learning.

Conclusion: Considering the positive results of problem-based learning on students' enthusiasm for group reading, it is suggested that this approach be seriously included and developed in school curricula. This can help increase student motivation and engagement in the field of study.

Citation (APA): Mousavi, S. & Mirheidary, A. (2025). The Effect of Problem-Based Learning on Students' Enthusiasm for Group Reading. *Journal of Teaching Experiences*, 3(4), 51-66.

<https://doi.org/10.48310/istt.2025.19878.1161>

تأثیر آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق دانش آموزان به کتابخوانی گروهی

ستاره موسوی^{۱*}، اشرف میرحیدری^۲

۱. دکتری برنامه ریزی درسی، پژوهشگر آزاد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول).

۲. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

کلیدواژه‌ها:

آموزش مبتنی بر مسئله، کتابخوانی، گروهی، اشتیاق، دانش آموزان.

رایانامه:

setarehmousavi@gmail.com

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۰۴/۱۱

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۴/۰۵/۲۸

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۷/۰۱

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

© نویسندگان.

نوع مقاله: پژوهشی

پیشینه و اهداف: اشتیاق به کتابخوانی گروهی، تمایل فرد به کسب آگاهی، پیگیری اهداف و تلاش جمعی برای رسیدن به آن‌ها را در بر می‌گیرد. این اشتیاق به یادگیری بهتر، افزایش تمرکز و تلاش، و استمرار منجر می‌شود. هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی تأثیر روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق دانش آموزان به کتابخوانی گروهی در دانش آموزان پایه سوم ناحیه ۶ شهر اصفهان بوده است.

روش‌ها: روش پژوهش از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پایه سوم ناحیه ۶ شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بودند که ۳۰ نفر از آن‌ها با استفاده از روش نمونه گیری به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه اشتیاق به کتابخوانی گروهی محقق ساخته بود. به منظور تعیین روایی (محتوایی) از قضاوت اساتید و متخصصان استفاده گردید و میزان پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۰ حاصل گردید.

یافته‌ها: نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیره و تحلیل کواریانس تک متغیره نشان داد که روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی و ابعاد آن در دانش آموزان پایه سوم در مرحله پس آزمون اثربخش بود ($p < 0/001$). نتایج همچنین نشان داد روش آموزش مبتنی بر مسئله بر افزایش سطح اشتیاق به کتابخوانی گروهی و ابعاد آن در دانش آموزان پایه سوم در مرحله پس آزمون به طور معناداری اثربخش بود ($p < 0/001$). روش مبتنی بر مسئله، باعث بهبود حداقل یکی از ابعاد کتابخوانی گروهی در پس آزمون شده است. نتایج حاکی از آن است که ۸۵/۶ درصد از تفاوت‌های فردی در علاقه به کتابخوانی جمعی، ۷۷/۸ درصد در مهارت‌های خواندن جمعی، ۷۲ درصد در فعالیت‌های گروهی و ۷۶ درصد در پرسش و پاسخ گروهی در مرحله پس آزمون به تفاوت بین گروه‌ها یا اثرات آموزش مبتنی بر مسئله مربوط است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مثبت آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی دانش آموزان، پیشنهاد می‌شود این رویکرد به طور جدی در برنامه‌های درسی مدارس گنجانده و توسعه داده شود. این امر می‌تواند به افزایش انگیزش و مشارکت دانش آموزان در زمینه کتابخوانی کمک کند.

استناد به این مقاله: موسوی، ستاره. و میرحیدری، اشرف. (۱۴۰۴). تأثیر آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق دانش

آموزان به کتابخوانی گروهی. فصلنامه تجارب معلمی، ۳(۴)، ۵۱-۶۶.

<https://doi.org/10.48310/istt.2025.19878.1161>

مقدمه

از گذشته دور تا زمان حال مطالعه و کتابخوانی، یکی از مهمترین ابزارهای انتقال فرهنگ بوده است که این نقش علیرغم همه تغییر و تحولاتی که در زندگی بشر صورت گرفته است به قوت خود باقی است ابوطالبی (2021, Abotalebi). در واقع ایجاد محیط‌های کتابخوانی دوستانه و جذاب، انتخاب کتب مناسب با توجه به سلیقه و سطح دانشی نوجوانان و جوانان، و تشویق آن‌ها به خواندن می‌تواند، علاقه و عادت به خواندن را در آن‌ها ترویج دهد. همچنین خواندن کتب و مقالات متنوع می‌تواند مهارت‌های زبانی و دانشی فراگیران را تقویت کرده و به افزایش دایره لغات و دانش عمومی آن‌ها کمک کند الیاسی (2024, Elyasi). در این راستا کاربرست رویکردهای آموزشی فعال بسیار تسهیل کننده خواهد بود، روانشناسان و نظریه پردازان مختلف بر نقش فعال یادگیرنده در ضمن فعالیت‌های آموزش مبتنی بر حل مسئله در زمینه جستجوی منابع، کتابخوانی و ساخت دانش تأکید فراوان داشته‌اند دهقانی بیشه (2019, Dehghani Bishe). بنابراین آموزش با رویکرد حل مسئله در زمینه ترویج کتابخوانی کارساز است. آموزش مبتنی بر مسئله به معنای ایجاد موقعیت‌های یادگیری است که افراد را به تفکر کردن و حل مسائل واقعی تشویق می‌کند. این رویکرد آموزشی از تدریس مسائل انتزاعی جلوگیری کرده و به جای آن به فراگیران این امکان را می‌دهد تا در مواجهه با چالش‌های واقعی، راه حل‌های خود را پیدا کنند. درواقع، آموزش مبتنی بر مسئله یک رویکرد آموزشی است که به جای تمرکز بر یادگیری حفظی، افراد را به تفکر انتقادی و حل مسائل ترغیب می‌کند زانی رامه (2023, Ramezani). آموزش مبتنی بر حل مسئله یک روش تدریس است که در آن به جای ارائه مستقیم واقعیتها و مفاهیم از مسائل پیچیده دنیای واقعی به عنوان ابزاری برای بسط و غنی سازی یادگیری فراگیران استفاده می‌شود، این روش علاوه بر پوشش دادن محتوای درس، می‌تواند به توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی، توانایی حل مسائل و مهارت‌های ارتباطی و جستجوی منابع کمک کند. همچنین می‌تواند فرصتی را برای پژوهش‌های گروهی و یادگیری درازمدت فراهم کند ولفور و لوهکن (2021, Wellhöfer, Lühken).

در حال حاضر مدل‌های زیادی از آموزش مبتنی بر مسئله موجود است، اما تمام آن‌ها در شش ویژگی اصلی مشترک‌اند: ۱) وجود یک محیط یادگیری فراگیرمحور که در آن ۲) دانش آموزان در گروه‌های کوچک با یکدیگر و ۳) تحت راهنمایی یک معلم کار می‌کنند، ۴) یک مسئله به عنوان نقطه شروع فرایند یادگیری مطرح می‌شود تا دانش پیشین را تحریک کند، ۵) زمان زیادی صرف کتابخوانی مستقل می‌شود و ۶) تعداد اندکی سخنرانی تکمیلی وجود دارد اشمیت و ماوس (2005, Schmidt and Maus) نتایج پژوهش‌ها از این روش مشارکتی حمایت می‌کند؛ رضایتمندی فراگیران از روش مبتنی بر حل مسئله بطور معناداری بالاتر از روشهای سنتی بود فروزان جهرمی و محمود (2022, Forouzan jahromi, Mahdood).

شاییز و اینامدر (2013, Shinde & Inamdar)، نیز نشان داده‌اند که این نوع آموزش به فراگیران کمک می‌کند تا مهارت‌های فرایندی خود شامل مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی، برقراری ارتباط، کار گروهی، خودارزیابی و مدیریت تغییر را بهبود بخشند. در بررسی‌های دیگر، فراگیرانی که برنامه آموزشی یادگیری مبتنی بر مسئله را دریافت کرده بودند، عملکرد تحصیلی بهتر نیوا و همکاران (2016, Niwa et al) و سطح بالاتری از انگیزش درونی هوانگ و کیم؛ مارتین و همکاران (2009, Hwang & Kim, Martin et al)، رضایتمندی از شیوه آموزش و یادگیری خودرهنمود، مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی کریگر (2016, Carriger). را نشان دادند. همچنین لوینزو همکاران (2016, Loyens et al)، ستوده و همکاران (2023, Sotoudeh et al)، چن (2024, Chen)، تاثیر آموزش مبتنی بر مسئله بر علاقه به جستجو پژوهش و یادگیری ایمان پور و همکاران (2019, Imanipour et al)، رحمان و همکاران (2023, Rahman et al)، را نشان داده و ویلدر (2015, Wilder)، تاثیر

آموزش مسئله محور بر فرایند پژوهش گروهی کراچک و بلومنفلد (Krajcik & Blumenfeld, 2013)، چن (Chen, 2024)، به بررسی اثربخشی یادگیری مبتنی بر مسئله در افزایش مهارت‌های تفکر انتقادی، ساموسیر و همکاران (Samosir et al, 2023)، اهمیت یادگیری مبتنی بر مسئله بر مهارت‌های پژوهشی، تأثیر روش یادگیری مبتنی بر مسئله بر تفکر خلاق و انتقادی در پژوهش سورا دیکا و همکاران (Suradika et al, 2023)، آتی و ستیاوان (Ati & Setiawan 2020)، آئین و همکاران (Aein et al, 2020)، تأثیری معنادار دارد و گونزالس-آرگوت و کاستیو-گونزالس (Gonzalez-Argote & Castillo-González, 2020)، نشان داد در آموزش پزشکی، رویکرد یادگیری مبتنی بر مسئله بر دانشجویان تمرکز دارد که به موقعیت‌های بالینی واقعی برای توسعه مهارت‌های تشخیصی و درمانی توجه می‌کنند. استایل و میچالپولو (Styla & Michalopoulou, 2016)، روش مساله محور را بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان نشان دادند. مشهود است که یادگیری مبتنی بر مسئله به طور مثبت بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد، باید به خاطر داشت که یادگیری مبتنی بر مسئله نه تنها به توسعه دانش محتوا، بلکه طیف وسیعی از مهارت‌ها مانند مهارت‌های ارتباطی و همکاری، تصمیم‌گیری، حل مسئله، تفکر انتقادی و یادگیری خودراهبر را تقویت می‌کند.

در کل، پژوهش‌های متعددی بر اهمیت مطالعه و کتابخوانی بر پیشرفت تحصیلی، تمرکز، یادگیری و تفکر خلاق و انتقادی فراگیران تأکید داشتند، ولی اکثر پژوهش‌ها به خصوص در داخل کشور بر تأثیر روش آموزش مبتنی بر مسئله بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی تأکید داشتند، با این اوصاف تأثیر روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی مورد کم توجهی قرار گرفته است، علاوه بر این، اکثر پژوهش‌های حوزه کتابخوانی، عوامل اجتماعی موثر بر کتابخوانی را به طور عام بررسی کردند و در پژوهش‌های داخلی دیده نشده است که تأثیر یک روش سازنده گرا و مسئله محور بر اشتیاق به کتابخوانی مورد بررسی قرار گیرد و در نهایت بخش اعظم پژوهش‌ها کتابخوانی را به عنوان یک رفتار فردی مورد مطالعه قرار داده است در صورتی که پژوهش حاضر با توجه به اهمیت تعاملات اجتماعی اشتیاق به کتابخوانی جمعی را مدنظر قرار داده است؛ بنابراین با توجه به خلا پژوهش‌های گذشته از یک سو و لزوم هر چه بیشتر توجه به کتابخوانی جمعی به خصوص در عصری از اطلاعات بی اعتبار و سلیقه‌ای در فضای مجازی و کاهش فعالیت‌های جمعی، پژوهش حاضر به بررسی تأثیر روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی در دانش آموزان پایه سوم ناحیه ۶ شهر اصفهان پرداخته است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر لحاظ هدف، کاربردی است. از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها برای آزمون فرضیه‌ها، یک تحقیق از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل است. در این طرح سه مرحله قابل ذکر است: ۱- اجرای پیش آزمون (اندازه گیری متغیر وابسته) پس از انتخاب و گمارش تصادفی آزمودنی‌ها به گروه آزمایش و گواه؛ ۲- اعمال مداخله‌ای آزمایشی بر گروه آزمایش و ۳- اجرای پس آزمون (اندازه گیری متغیر وابسته). طرح پژوهش به صورت شکل زیر می‌باشد:

جدول ۱. طرح نیمه آزمایشی پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل

گروه	گمارش	پیش آزمون	مداخله	پس آزمون
آزمایش	R	T1	X	T2
کنترل	R	T1	-	T2

جامعه آماری این پژوهش، مشتمل بر دانش آموزان پایه سوم ابتدایی آموزش و پرورش ناحیه ۶ شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ هستند.

با توجه به روش پژوهش که از نوع پیش‌آزمون، پس‌آزمون با گروه کنترل می‌باشد، ۳۰ نفر از دانش آموزان پایه سوم ناحیه ۶ اصفهان به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به روش نمونه‌گیری تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل (هر گروه ۱۵ نفر) قرار داده شدند. سپس پیش‌آزمون که شامل ابزار پژوهش می‌باشد، برای هر دو گروه اجرا و پس از آن به مدت ۱۲ جلسه‌ی ۱/۵ ساعته به دانش آموزان واقع در گروه آزمایش انجام گرفت. در مرحله‌ی بعد، پس‌آزمون برای هر دو گروه آزمایش و کنترل اجرا شد. سعی پژوهشگر بر این بود که محتوای جلسات، تمامی مولفه‌های حل مساله را پوشش دهد و به دلیل محدودیت زمانی در ۱۲ جلسه اجرا شد و از تمامی تمارینی استفاده شد که کاملاً مراحل هفت گانه حل مساله را در بر گرفت.

در این پژوهش جهت سنجش میزان اشتیاق به کتابخوانی گروهی از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۴ مقیاس کلی گرایش به کتابخوانی گروهی (علاقه به کتابخوانی جمعی، مهارت کتابخوانی جمعی، فعالیتهای گروهی و بحث و پرسش گروهی پیرامون موضوع خوانداری) است. جهت سنجش روایی پرسشنامه از روایی محتوایی و سازه استفاده شده است. به نظر صاحب‌نظران هر گاه ابزار اندازه‌گیری بر اساس محتوا و مبانی نظری مربوط تهیه و تدوین گردد و این امر مورد تأیید حداقل ۵ نفر از متخصصان قرار گیرد، روایی محتوایی ابزار قابل قبول خواهد بود کرلینجر (Kerlinger, 2019). در پژوهش حاضر به منظور تعیین روایی محتوایی، پرسشنامه طبق نظر هومن (Hooman, 2013)، بعد از ساخت پرسشنامه و انجام تمامی اصلاحات و تعدیل‌های مورد نظر، برای تعیین روایی آن، پرسشنامه در اختیار نه تن از استادان که در زمینه کتابداری، روانشناسی، علوم تربیتی و ساخت پرسشنامه دارای تبحر و تخصص بوده‌اند، قرار گرفت و تمامی آن‌ها با برخی اظهار نظرهای اصلاحی، روایی پرسشنامه را تأیید نموده‌اند. بعد از انجام تمامی اصلاحات مورد نظر افراد مذکور و تعیین میزان پایایی و همبستگی درونی سؤال‌های پرسشنامه، پرسشنامه نهایی، تدوین و برای پاسخگویی بین نمونه‌های آماری مورد بررسی توزیع شده است. در پژوهش حاضر برای برآورد پایایی و همبستگی درونی سوالات پرسشنامه از آلفای کرانباخ استفاده شد. پس از انجام مطالعه مقدماتی مشخص گردید که پایایی ۰/۹۰ برآورد گردید. برای محاسبه ضریب پایایی و همبستگی درونی سؤال‌های آن از روش آلفای کرانباخ، استفاده گردیده است و ضریب آلفای ابعاد پرسشنامه به ترتیب علاقه به کتابخوانی جمعی، ۰/۹۵، مهارت کتابخوانی جمعی، ۰/۹۲، فعالیت‌های گروهی ۰/۹۱ و بحث و پرسش گروهی پیرامون موضوع خوانداری ۰/۹۰ برآورد گردید.

مراحل هفت گانه اجرای روش یادگیری مبتنی بر مسئله یا مساله محور و توضیح مختصر هر مرحله بر مبنای روش پیشنهادی اشمیت و ماوس اشمیت و ماوس (Schmidt and Maus, 2000) در جدول ۱ خلاصه شده است.

جدول ۲. مراحل هفت گانه اجرای روش یادگیری مبتنی بر مسئله یا مساله محور

گام آموزشی	عنوان فعالیت	توضیح فعالیت
اول	روشن سازی مفاهیم مبهم	افراد هر گروه تلاش می کنند تا مفاهیم مبهم و ناشناخته مسئله را برای خود توضیح دهند.
دوم	تعریف مسئله	افراد هر گروه تلاش می کنند تا با یافتن اطلاعات مناسب، صرف نظر از جزئیات نامربوط بیان مسئله به زبان خود به تعریف و درک مسئله برسند.
سوم	اجرای بارش افکار	افراد هر گروه، پاسخ های اولیه خود به مسئله را بیان و بدون ارزشیابی ثبت می کنند.
چهارم	تحلیل مسئله	افراد هر گروه تلاش می کنند تا مسئله را به بخش های قابل بررسی تقسیم کنند.
پنجم	تقسیم مسئولیت گروه ها	مسئولیت هر یک از افراد را برای پاسخگویی به مسئله و یافتن راه حل با استفاده از منابع مختلف مشخص می کنند.
ششم	کتابخوانی فردی و یافتن پاسخ برای مسئله	هر یک از افراد از منابع مختلف برای یافتن پاسخ استفاده می کنند. سپس افراد هر گروه گرد آمده و با بررسی پاسخ های جمع آوری شده و مقایسه آن با پاسخ های اولیه ارائه شده در گام سوم به جمع بندی پاسخ ها اقدام و خلاصه ای از آن ها برای ارائه در کلاس تهیه می کنند.
هفتم	ارائه راه حل و بیان دلیل	هر گروه یافته های خود را به اشتراک می گذارد.

جدول ۳. مسائل بر مبنای روش پیشنهادی اشمیت و ماوس (Schmidt, & Moust, 2000) و مطالعه کتب درسی

عنوان مسئله ها	توضیح فعالیت
بحران‌های زیست محیطی	فرض کنید در یک جنگل، ۲۰۰۰ حیوان زندگی می‌کنند. با پیشرفت شهرنشینی و تخریب جنگل، بیشتر مواد غذایی کاهش یافته است و آن‌ها در خطر انقراض هستند. شما به عنوان یک بیوشیمیست در جستجوی راهی برای حفظ جمعیت حیوان‌ها هستید. چگونه می‌توانید بهترین راه حفظ جمعیت حیوانات را پیدا کنید؟
ترافیک	در یک شهر بزرگ، ترافیک روز به روز بیشتر و پیچیده‌تر می‌شود و این موجب افزایش آلودگی هوا و تاخیرهای زمانی برای مردم شده است. به عنوان یک مهندس ترافیک، مسئولیت شما این است که یک راه‌حل کارآمد برای کاهش ترافیک و بهبود شرایط حمل‌ونقل عمومی در شهر ارائه دهید. چه اقداماتی می‌توانید انجام دهید تا این مساله حل شود؟
مدیریت زمان	دانش‌آموزان باید به گروه‌های کوچک تقسیم شوند و با هم برنامه‌های خود را برای هفته آینده تنظیم کنند. آن‌ها باید به دنبال راه‌حل‌های خلاقانه و موثر برای مدیریت زمان خود بگردند و برنامه‌هایی ارائه دهند که بهترین استفاده از زمان خود را داشته باشند. سپس هر گروه باید برنامه‌های خود را به دیگر گروه‌ها ارائه دهند و بحث و تبادل نظر در مورد راه‌حل‌های ارائه شده صورت گیرد.
مسائل اجتماعی	دانش‌آموزان باید به گروه‌های کوچک تقسیم شوند و با هم به تحلیل مسئله اجتماعی مورد نظر بپردازند. آن‌ها باید راه‌حل‌های خلاقانه و موثر برای این مسئله پیدا کنند و برای ارائه آن‌ها به بقیه گروه‌ها، یک گزارش تهیه کنند. سپس بحث و تبادل نظر در مورد راه‌حل‌های ارائه شده صورت گیرد تا بهترین راه‌حل برای مسئله مورد نظر انتخاب شود.
آلودگی هوا	دانش‌آموزان باید به گروه‌های کوچک تقسیم شوند و با هم به تحلیل مسئله آلودگی هوا بپردازند. آن‌ها باید راه‌حل‌های خلاقانه و موثر برای کاهش آلودگی هوا را پیدا کنند و برای ارائه آن‌ها به بقیه گروه‌ها، یک گزارش تهیه کنند. سپس بحث و تبادل نظر در مورد راه‌حل‌های ارائه شده صورت گیرد تا بهترین راه‌حل برای کاهش آلودگی هوا انتخاب شود.
مسائل اجتماعی	مساله اجتماعی که می‌توان به عنوان یک مساله در آموزش به دانش‌آموزان پایه پنجم ارائه داد، مسائل مربوط به تعارضات در دوستی‌ها و رفتارهای تحریک‌آمیز در محیط مدرسه می‌باشد. این مساله می‌تواند به شکل یک سناریو یا موقعیت واقعی ارائه شود تا دانش‌آموزان بتوانند در مورد آن گفت‌وگو کرده و به جستجو بپردازند.
مسئله اخلاقی	مساله اخلاقی که می‌توان به عنوان یک مساله در آموزش به دانش‌آموزان پایه پنجم ارائه داد، مسائل مربوط به تصمیم‌گیری‌های اخلاقی، دغدغه‌های اجتماعی، رفتارهای مسئولانه و موارد مشابه می‌باشد. این مساله می‌تواند به شکل یک سناریو یا موقعیت واقعی ارائه شود تا دانش‌آموزان بتوانند در مورد آن گفت‌وگو کرده و به جستجو بپردازند.

یافته‌های پژوهش

جدول ۴ شاخص‌های توصیفی نمرات اشتیاق به کتابخوانی گروهی به تفکیک دو گروه در دو مرحله پژوهش

متغیر	گروه	پیش آزمون	پس آزمون	متغیر
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
گرایش به کتابخوانی گروهی	آزمایش	۴۲/۲	۷/۰۶	۷۰/۴۶
	کنترل	۳۹/۳۳	۷/۸	۶/۲۴
علاقه به کتابخوانی گروهی	آزمایش	۱۱/۸	۳/۳۶	۲۱/۳۳
	کنترل	۱۰/۶	۲/۹۴	۱۱/۱۳
مهارت‌های کتابخوانی جمعی	آزمایش	۱۰/۵۳	۲/۵	۱۸/۱۴
	کنترل	۱۰/۴۷	۲/۵	۱۰/۳۱
فعالیت‌های گروهی	آزمایش	۹/۷۳	۱/۹۸	۱۵/۶
	کنترل	۹/۴۶	۲/۷۲	۱۰/۲
بحث و پرسش گروهی	آزمایش	۱۰/۱۳	۲/۰۹	۱۵/۴
	کنترل	۸/۸	۱/۹۳	۸/۹۳
پیرامون موضوع محتوا				

همان گونه که مشاهده می‌شود، در گروه آزمایشی، میانگین متغیر اشتیاق به کتابخوانی گروهی و ابعاد آن شامل علاقه به کتابخوانی جمعی، مهارت کتابخوانی جمعی، فعالیت‌های گروهی و بحث و پرسش گروهی پیرامون موضوع خوانداری در مرحله پس آزمون نسبت به پیگیری افزایش بیشتری نسبت به گروه کنترل دارد، معنی‌داری این تفاوت‌ها در بخش آمار استنباطی بررسی می‌گردد. هدف از بررسی پیش فرض نرمال بودن آن است که نرمال بودن توزیع نمرات همسان با جامعه را مورد بررسی قرار دهد. این پیش فرض حاکی از آن است که تفاوت مشاهده شده بین توزیع نمرات گروه نمونه و توزیع نرمال در جامعه برابر با صفر است. بدین منظور از آزمون شاپیروویلکز استفاده گردید. نتایج فرض صفر مبنی بر نرمال بودن توزیع نمرات اشتیاق به کتابخوانی گروهی و ابعاد آن شامل ابعاد گرایش به کتابخوانی گروهی، علاقه به کتابخوانی گروهی، مهارت‌های کتابخوانی گروهی، فعالیت‌های گروهی و بحث و پرسش گروهی در مرحله پیش آزمون و پس آزمون باقی است یعنی توزیع نمرات نمونه نرمال و همسان با جامعه است و کجی و کشیدگی حاصل اتفاقی است (سطوح معنی‌داری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است).

فرضیه اول: روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی در دانش آموزان پایه سوم ابتدایی ناحیه ۶ شهر اصفهان تأثیر دارد.

جدول ۶: نتایج آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره نمرات ابعاد اشتیاق به کتابخوانی در دو گروه آموزش و کنترل در مرحله پس آزمون

اثرات	F	درجه آزادی فرض	درجه آزادی خطا	سطح احتمال	اندازه اثر	توان آماری
پیش آزمون ابعاد	۰/۵۸۹	۴	۲۱	۰/۶۷۶	۰/۱	۰/۱۶۴
شناختی اشتیاق	۰/۵۸۹	۴	۲۱	۰/۶۷۶	۰/۱	۰/۱۶۴
به کتابخوانی	۰/۵۸۹	۴	۲۱	۰/۶۷۶	۰/۱	۰/۱۶۴
پیش آزمون بعد	۲/۶	۴	۲۱	۰/۰۶۶	۰/۳۳۱	۰/۶۲۵
عاطفی اشتیاق به	۲/۶	۴	۲۱	۰/۰۶۶	۰/۳۳۱	۰/۶۲۵
کتابخوانی	۲/۶	۴	۲۱	۰/۰۶۶	۰/۳۳۱	۰/۶۲۵
پیش آزمون بعد	۶/۱۶	۴	۲۱	۰/۰۰۲	۰/۵۴	۰/۹۶۱
رفتاری اشتیاق به	۶/۱۶	۴	۲۱	۰/۰۰۲	۰/۵۴	۰/۹۶۱
کتابخوانی	۶/۱۶	۴	۲۱	۰/۰۰۲	۰/۵۴	۰/۹۶۱
گروه	۴۵/۲۲	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۸۹۶	۱/۰۰۰
	۴۵/۲۲	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۸۹۶	۱/۰۰۰
	۴۵/۲۲	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۸۹۶	۱/۰۰۰
	۴۵/۲۲	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۸۹۶	۱/۰۰۰

براساس یافته‌ها تأثیر پیش آزمون بر پس آزمون در همه متغیرهای پژوهش معنی‌دار شده است ($p < ۰/۰۰۱$). سایر نتایج نشان داده است، براساس هر چهار آزمون میانگین نمرات حداقل یکی از متغیرهای پژوهش در مرحله پس آزمون در دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنی‌داری دارد ($P < ۰/۰۰۱$). نتایج نشان داده است که ۸۹/۶ یا ۸۹/۶ درصد از تفاوت‌های فردی در بهبود متغیرهای پژوهش به صورت کلی در مرحله پس آزمون به تفاوت بین دو گروه مربوط است. به عبارت دیگر آموزش مبتنی بر مسئله باعث بهبود حداقل یکی از ابعاد اشتیاق به کتابخوانی گروهی در مرحله پس آزمون شده است. توان آماری ۱۰۰ درصدی نشان می‌دهد دقت آماری این آزمون مناسب است.

فرضیه دوم: روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی در دانش آموزان پایه سوم ابتدایی ناحیه ۶ شهر اصفهان تأثیر دارد.

جدول ۷. نتایج آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره نمرات ابعاد اشتیاق به کتابخوانی گروهی در دو گروه آموزش و کنترل در مرحله پس آزمون

اثرات	آزمون	ضریب	F	درجه آزادی فرض	درجه آزادی خطا	سطح احتمال	اندازه اثر	توان آماری
پیش آزمون علاقه به کتابخوانی جمعی	اثر پیلایی	۰/۱۲۳	۰/۷۳۴	۴	۲۱	۰/۵۷۹	۰/۱۲۳	۰/۱۹۸
	لامبدای ویلکز	۰/۸۷۷	۰/۷۳۴	۴	۲۱	۰/۵۷۹	۰/۱۲۳	۰/۱۹۸
	اثر هتلینگ	۰/۱۴	۰/۷۳۴	۴	۲۱	۰/۵۷۹	۰/۱۲۳	۰/۱۹۸
	بزرگترین ریشه روی	۰/۱۴	۰/۷۳۴	۴	۲۱	۰/۵۷۹	۰/۱۲۳	۰/۱۹۸
پیش آزمون مهارتهای کتابخوانی جمعی	اثر پیلایی	۰/۰۸۷	۰/۴۹۹	۴	۲۱	۰/۷۳۷	۰/۰۸۷	۰/۱۴۵
	لامبدای ویلکز	۰/۹۱۳	۰/۴۹۹	۴	۲۱	۰/۷۳۷	۰/۰۸۷	۰/۱۴۵
	اثر هتلینگ	۰/۰۹۵	۰/۴۹۹	۴	۲۱	۰/۷۳۷	۰/۰۸۷	۰/۱۴۵
	بزرگترین ریشه روی	۰/۰۹۵	۰/۴۹۹	۴	۲۱	۰/۷۳۷	۰/۰۸۷	۰/۱۴۵
پیش آزمون فعالیتهای گروهی	اثر پیلایی	۰/۴۳۲	۳/۹۸	۴	۲۱	۰/۰۱۵	۰/۴۳۲	۰/۸۲۹
	لامبدای ویلکز	۰/۵۶۸	۳/۹۸	۴	۲۱	۰/۰۱۵	۰/۴۳۲	۰/۸۲۹
	اثر هتلینگ	۰/۷۵۹	۳/۹۸	۴	۲۱	۰/۰۱۵	۰/۴۳۲	۰/۸۲۹
	بزرگترین ریشه روی	۰/۷۵۹	۳/۹۸	۴	۲۱	۰/۰۱۵	۰/۴۳۲	۰/۸۲۹
پیش آزمون پرسش و پاسخ گروهی	اثر پیلایی	۰/۴۸۳	۴/۸۹	۴	۲۱	۰/۰۰۶	۰/۴۸۳	۰/۹۰۴
	لامبدای ویلکز	۰/۵۱۷	۴/۸۹	۴	۲۱	۰/۰۰۶	۰/۴۸۳	۰/۹۰۴
	اثر هتلینگ	۰/۹۳۳	۴/۸۹	۴	۲۱	۰/۰۰۶	۰/۴۸۳	۰/۹۰۴
	بزرگترین ریشه روی	۰/۹۳۳	۴/۸۹	۴	۲۱	۰/۰۰۶	۰/۴۸۳	۰/۹۰۴
گروه	اثر پیلایی	۰/۹۱۴	۵۵/۷۳	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۹۱۴	۱/۰۰۰
	لامبدای ویلکز	۰/۰۸۶	۵۵/۷۳	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۹۱۴	۱/۰۰۰
	اثر هتلینگ	۱۰/۶۱	۵۵/۷۳	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۹۱۴	۱/۰۰۰
	بزرگترین ریشه روی	۱۰/۶۱	۵۵/۷۳	۴	۲۱	۰/۰۰۱	۰/۹۱۴	۱/۰۰۰

براساس یافته‌ها، تأثیر پیش آزمون بر پس آزمون در همه متغیرهای پژوهش معنی‌دار شده است ($P < ۰/۰۰۱$). سایر نتایج نشان داده است، براساس هر چهار آزمون میانگین نمرات حداقل یکی از متغیرهای پژوهش در مرحله پس آزمون در دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنی‌داری دارد ($P < ۰/۰۰۱$). روش مبتنی بر مسئله، باعث بهبود حداقل یکی از ابعاد کتابخوانی گروهی در پس آزمون شده است. توان آماری ۱۰۰ درصدی نشان می‌دهد آزمون مناسب است.

جدول ۸. نتایج تحلیل کواریانس تک متغیره جهت بررسی تفاوت گروه‌ها در ابعاد گرایش به کتابخوانی گروهی در مرحله پس آزمون

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معنی‌داری	اندازه اثر	توان آماری
گروه	علاقه به کتابخوانی جمعی	۱	۶۳۴/۱۱۷	۱۴۳/۲۳	۰/۰۰۱	۰/۸۵۶	۱/۰۰۰
	مهارت‌های کتابخوانی جمعی	۱	۳۶۱/۸۴۸	۸۴/۳۲	۰/۰۰۱	۰/۷۷۸	۱/۰۰۰
	فعالیت‌های گروهی	۱	۱۸۵/۹۴۲	۶۲/۱۴	۰/۰۰۱	۰/۷۲۱	۱/۰۰۰
	بحث و پرسش گروهی	۱	۱۹۳/۸۵۸	۷۶/۹۵	۰/۰۰۱	۰/۷۶۲	۱/۰۰۰
کل	علاقه به کتابخوانی جمعی	۳۰	۸۸۳۹				
	مهارت‌های کتابخوانی جمعی	۳۰	۶۶۵۹				
	فعالیت‌های گروهی	۳۰	۵۳۵۷				
	بحث و پرسش گروهی	۳۰	۴۸۷۳				

براساس یافته‌ها تفاوت میانگین نمرات ابعاد گرایش به کتابخوانی گروهی شامل علاقه به کتابخوانی جمعی، مهارت‌های کتابخوانی جمعی، فعالیت‌های گروهی و پرسش و پاسخ گروهی در گروه‌های آزمایش و کنترل در مرحله پس آزمون تفاوت معنی‌داری دارد ($p < ۰/۰۰۱$). نتایج حاکی از آن است که ۸۵/۶ درصد از تفاوت‌های فردی در علاقه به کتابخوانی جمعی، ۷۷/۸ درصد در مهارت‌های خواندن جمعی، ۷۲ درصد در فعالیت‌های گروهی و ۷۶ درصد در پرسش و پاسخ گروهی در مرحله پس آزمون به تفاوت بین گروه‌ها یا اثرات آموزش مبتنی بر مسئله مربوط است. توان آماری ۱۰۰ درصدی در هر چهار بعد در اثر اصلی گروه نشان دهنده کفایت حجم نمونه و دقت آماری مناسب در آزمون است.

بحث و نتیجه‌گیری

آموزش مبتنی بر مساله با تمرکز بر فعالیت‌های گروهی، مشارکتی و محوریت انگیزش افراد، می‌تواند به افزایش مشارکت و مشارکت‌پذیری دانش‌آموزان در علاقه به خواندن منجر شود، که این امر بر سرعت و عمق کتابخوانی گروهی آن‌ها تأثیر گذار است. در این راستا هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی تأثیر روش آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی در دانش‌آموزان پایه سوم ناحیه ۶ شهر اصفهان بوده است. یافته‌های به دست آمده نشان داد تأثیر پیش آزمون بر پس آزمون در همه متغیرهای پژوهش معنی‌دار شده است ($p < ۰/۰۰۱$).

به عبارت دیگر آموزش مساله محور، باعث بهبود متغیرهای پژوهش شامل اشتیاق به کتابخوانی گروهی در مرحله پس آزمون شده است. نتایج به دست آمده با پژوهش‌های انجام شده توسط ستوده و همکاران (Sotoudeh 2003)، et al, چن (Chen, 2024)، سورادیکا و همکاران (Suradika et al, 2023) رحمان و همکاران (Rahman 2023) و ویلدر (Wilder, 2015) به صورت غیر مستقیم همخوان است. بخش اعظم پژوهش‌ها تأثیر آموزش مبتنی بر مسئله بر مهارت‌های زندگی، بهزیستی، یادگیری دانش آموزان را مدنظر قرار دادند و کمتر پژوهشی به بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر مسئله بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی پرداخته است و همین موضوع می‌تواند زمینه ساز انجام پژوهش‌های گسترده تر و جامع‌تری باشد. انجام پژوهشی در زمینه تأثیر روش آموزش مساله‌محور بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی دانش‌آموزان از اهمیت بسیاری برخوردار است. البته قابل ذکر است که ضعف انگیزه، انفعال و عدم مشارکت دانش آموزان بیشتر جنبه روانشناختی دارد بنابراین کاربست رویکرد آموزش مبتنی بر مسئله با فراهم سازی بستر مثبت روانی کتابخوانی فراگیران را تسهیل می‌کند.

میدکی و همکاران (Middeke et al, 2018) با توجه به ویژگی‌های روش یادگیری مبتنی بر حل مساله گروهی بر فرآیند محوری، فعالیت در گروه های کوچک یادگیری، نقش تسهیل کنندگی آموزش دهنده، روبرو شدن با مسائل واقعی، مساله به عنوان ابزار جمع آوری دانش و خود تنظیمی در جریان یادگیری، پویایی خاصی در کلاس درس به وجود آمده است و این باعث بهبود عملکرد تحصیلی می‌شوداریکسون و همکاران (Erickson et al, 2021). آموزش مساله‌محور به عنوان یک رویکرد آموزشی، به طور مؤثری بر اشتیاق به کتابخوانی گروهی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت این رویکرد بر مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرایند یادگیری تأکید دارد و آن‌ها را به طور مستقیم با مسائل واقعی و چالش‌برانگیز در ارتباط قرار می‌دهد. یکی از مهم‌ترین مزایای آموزش مساله‌محور، تقویت انگیزش و علاقه‌مندی دانش‌آموزان است. همانگونه که سورادیکا و همکاران (Suradika et al, 2023) در پژوهش خود بیان کردند وقتی دانش‌آموزان با مسائل و چالش‌های واقعی مواجه می‌شوند، نه تنها متمرکز و درگیر در فرایند یادگیری می‌شوند، بلکه انگیزه بیشتری برای کشف و یادگیری پیدا می‌کنند، این امر به نوبه خود اشتیاق به خواندن آن‌ها را افزایش می‌دهد.

همچنین، آموزش مساله‌محور به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی و خلاقیت را پرورش دهند آتی و ستیاوان (Ati, & Setiawan, 2020)، این مهارت‌ها نه تنها در زمینه تحصیلی مفید هستند، بلکه در زندگی روزمره نیز به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا برای بسط اطلاعات و حل مسائل و چالش‌های مختلف به خواندن کتابهای مختلف بپردازند. این امر به افزایش اعتماد به نفس و احساس خودکارآمدی در دانش‌آموزان منجر می‌شود، که بر سطح مطالعه و علاقه آن‌ها به کتابخوانی تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، آموزش مساله‌محور به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به صورت مشارکتی و تیمی با هم کار کنند. این امر نه تنها مهارت‌های ارتباطی و همکاری را در آن‌ها پرورش می‌دهد، بلکه به ایجاد حس تعلق و همبستگی در آن‌ها نیز کمک می‌کند. مشارکت و جمع گرایی در زمینه خواندن و مطالعه بسیار انگیزه بخش خواهد بود. درواقع، آموزش مساله‌محور با ایجاد فرصت‌های همکاری در میان دانش‌آموزان، به طور مؤثری بر اشتیاق به خواندن آن‌ها تأثیر می‌گذارد. آموزش مساله‌محور می‌تواند باعث افزایش اشتیاق به خواندن گروهی دانش‌آموزان می‌شود ویلدر (Wilder, 2015). همچنین، فرایند حل مساله به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباطی، همکاری و همدلی را توسعه دهند. این مهارت‌های اجتماعی می‌توانند به بهبود تعامل‌های دانش‌آموزان با همسالان و معلمان منجر شود و در نتیجه، شرایط بهتری را برای کتابخوانی و خواندن آنان فراهم می‌کند. در مجموع، آموزش مساله‌محور می‌تواند راهکار مؤثری برای بهبود کتابخوانی گروهی دانش‌آموزان باشد. این یافته‌ها می‌تواند برای برنامه‌ریزان آموزشی و مربیان مدارس در جهت ارتقای کیفیت آموزش و پرورش مفید باشد.

درواقع، این روش آموزشی می‌تواند موجب تحریک انگیزه، افزایش خودآگاهی، تقویت مهارت‌های رفتاری و ارتقای تفکر انتقادی دانش‌آموزان شود که در نهایت منجر به بهبود کتابخوانی خواهد شد. از آنجایی که آموزش مساله‌محور بر توانایی‌های دانش‌آموزان در حل مسائل پیچیده، ارتباط برقرار کردن با مفاهیم جدید و تفکر انتقادی تأثیرگذار است، این روش می‌تواند به توسعه مهارت‌های ضروری برای مواجهه با چالش‌های مختلف در زندگی شخصی و حرفه‌ای کمک کند آیین و همکاران (Aein et al, 2020)؛ بنابراین روش مسئله‌محور با بسط مهارت‌های زندگی از جمله تاب‌آوری و تفکر انتقادی، ظرفیت و اشتیاق به یادگیری فراگیران را بسط خواهد داد و در نتیجه با دیدی علمی‌تر و منتقدتر به کتابخوانی مختلف می‌پردازند. به عبارت دیگر، این رویکرد، فرصت‌هایی را برای فعالیت‌های مشارکتی، کاوش و کاربرد دانش در موقعیت‌های معنادار فراهم می‌کند. این امر می‌تواند به بهبود اشتیاق به خواندن دانش‌آموزان کمک کند، زیرا آن‌ها احساس می‌کنند که آموخته‌های خود را در زندگی واقعی به کار می‌برند و این امر به معنابخشی به تجربه‌های یادگیری آن‌ها منجر می‌شود و اشتیاق به نوعی موتور حرکت فراگیر در فرایند کتابخوانی است و با توجه به کاهش جدی میزان مطالعه و کتابخوانی و علاقه به این موضوع، جامعه فراگیر بیش از پیش به این موتور حرکت نیاز دارد و رویکرد مسئله‌محور با غنی‌سازی تجارب یادگیری بسیار تأثیرگذار خواهد بود.

با وجود تأکید مستمر بر کارایی روش‌های فعال آموزشی چون رویکرد مسئله‌محور، نظام آموزشی ایران هنوز هم به‌گونه‌ای عمل می‌کند که فراگیران از همان بدو ورود می‌آموزند که معلم منبع اطلاعات است و بهترین و کامل‌ترین یادگیری را از معلم خواهند داشت. لذا سوق دادن فراگیران از یادگیری معلم‌محور (با عملکرد انفعالی فراگیران) به یادگیری فراگیرمحور با تأکید بر کتابخوانی و خواندن که تمام فعالیت‌های یادگیری بر عهده فراگیران است، باید به‌آرامی صورت گیرد. در چنین شرایطی فراگیران از حالت انفعالی خارج می‌شوند و خود در یادگیری، فعالانه نقش دارند و مشتاقانه برای درک بهتر موضوع و مشارکت بیشتر به کتابخوانی و خواندن فرا کلاسی سوق پیدا می‌کنند. لازم به ذکر است که تعمیم‌پذیری نتایج، مستلزم تحقیقات بیشتری در این زمینه است. این پژوهش با محدودیت‌هایی مانند اندک بودن حجم نمونه به دلیل محدودیت افراد و توجیه نبودن برای مقایسه روبه‌رو بود. پیشنهاد می‌شود با به‌کارگیری تدریجی و آرام این روش‌ها و آشناکردن معلمان با این مهارت‌ها از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی به یکی از وظایف خطیر آموزشی که پرورش انس‌آنها می‌توانمند، مبتکر و خلاق است، عمل نمود.

بر اساس یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود: توسعه مهارت‌های معلمان در زمینه آموزش مساله‌محور، با تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و برگزاری کارگاه‌های متنوع برای طراحی و اجرای آموزش مبتنی بر مسئله؛ تقویت همکاری بین مدرسه و خانه از طریق برگزاری گفتم‌آن‌ها، فعالیت‌های جمعی والدین با فرزندانشان در مدارس و محلات؛ آموزش و توجیه والدین از طریق برگزاری جلسات آموزشی و مشاوره‌ای؛ همکاری در اجرای فعالیت‌های آموزشی و تقویت ارتباط بین مدرسه و خانواده با تصمیم‌گیری مشارکتی مدیر و کادر اجرایی در جلسات انجمن اولیا و مربیان؛ نشان دادن جایگاه روش آموزش مبتنی بر مسئله از طریق برگزاری همایش‌ها و سمینارهای آموزشی، علمی و پژوهشی؛ شاخص قرار دادن کاربست روش‌های نوین و سازنده‌ای چون روش آموزش مبتنی بر مسئله برای ارزیابی توان علمی معلمان؛ تهیه‌ی مثال‌های موردی از مدارسی موفق در زمینه کاربست روش یادگیری مبتنی بر مسئله در تسهیل اشتیاق به کتابخوانی گروهی؛ فراهم آوردن سخت‌افزارها و امکانات جانبی به روز در زمینه رویکرد مسئله‌محور متناسب با نیاز کتابخوانی.

مشارکت نویسندگان

در پژوهش حاضر دو پژوهشگر با همکاری یکدیگر پژوهش را تدوین و اجرا نمودند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

منابع

- Aboutalebi, M.(2021). The role of studying and reading in the development and excellence of culture, *Third National Conference on Modern Research in Education, Psychology, Jurisprudence and Law and Social Sciences*, Shirvan, <https://civilica.com/doc/1246931>. [In Persian]
- Aein, F., Hosseini, R., Naseh, L., Safdari, F., & Banaian, S. (2020). The effect of problem-solving-based interprofessional learning on critical thinking and satisfaction with learning of nursing and midwifery students. *Journal of education and health promotion*, 9(1), 109.
- Ati, T. P., & Setiawan, Y. (2020). Efektivitas problem based learning-problem solving terhadap kemampuan berpikir kritis dalam pembelajaran matematika siswa kelas V. *Jurnal Cendekia: Jurnal Pendidikan Matematika*, 4(1), 294-303.
- Billings DM, Halstead JA. (2005). *Teaching in nursing- a guide for faculty*. St Louis: sunders CO; p: 303-4.
- Chen, R. (2024). Exploring the Effectiveness of Problem-Based Learning as a Constructivist Approach in Enhancing Critical Thinking Skills in High School Classes. *Research and Advances in Education*, 3(4), 26-32.
- Dehghani Bishe S.(2019)0. Relationship between Information and Communication Technology with Problem Solving Skills in Secondary School Students in Karaj (Master Thesis). Tehran: Islamic Azad University, Electronic Branch. [In Persian]
- Eliasi, S. Sh.(2024).The growth of reading culture during schooling: importance and ways of promotion, Second International Conference on Sociology, Social Sciences and Education with a Look to the Future Approach, Bushehr, <https://civilica.com/doc/2008750>. [In Persian]
- Erickson S, Neilson C, O'Halloran R, Bruce C, McLaughlin E.(2021). 'I was quite surprised it worked so well': Student and facilitator perspectives of synchronous online Problem Based Learning. *Innovations in Education and Teaching International*. 58(3),316-27.
- Farnia, M. A& Amirfarhangi Bonab, F. (2012). The Effect of Group Problem-Based Learning in Increasing Students' Critical Thinking. *Iranian Psychological Association Congress*. [In Persian]
- Forouzan jahromi F, Mahdood B. (2022).Evaluation of Nursing Students' Satisfaction with Two Methods of Problem-Solving-Based Learning and Outcome-Based Learning in the Cardiac Care Unit. *Paramedical Sciences and Military Health*; 17 (3) ,51-57[In Persian]
- González-Zamar, M. D., Ortiz Jiménez, L., Sánchez Ayala, A., & Abad-Segura, E. (2020). The impact of the university classroom on managing the socio-educational well-being: A global study. *International journal of environmental research and public health*, 17(3), 931.
- Hooman, H.A. (2013). *Understanding the scientific method in behavioral sciences*. Tehran: Samt. [In Persian]
- Hwang, S. Y., & Kim, M. J. (2006). A comparison of Problem-Based Learning and Lecture-Based Learning in an adult health nursing course. *Nurse Education Today*, 26(4), 315-321.
- Imanipour M, Khalilabad TH, Vaezi A, Sepehrinia M, Shali,M. (2019)0.Problem-based learning approach in medical education in Iran: A systematic literature review. *Iran J Nurs Res*. 14,1-9 [In Persian].
- Kerlinger, F. N. (2019). *Fundamentals of Research in the Behavioral Sciences*. Tehran: Avae Noor. [In Persian].
- Krajcik, J., & Blumenfeld, P. (2020). Project-based learning. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge Handbook of the Learning Sciences* (pp. 317-334). Cambridge University Press.

- Loyens, S. M. M., Jones, S. H., Mikkers, J., & VanGog, T. (2015). Problem-Based Learning as Strobel, J., & van Barneveld, A. (2009). When is PBL more effective? A meta-synthesis of metaanalyses comparing PBL to conventional classrooms. *Interdiscip Journal Problem-based Learn*, 3(1), 44-58
- Madanloo, M., Khoddam, H., Kalagari, Sh, Bastani, F, Parvizi, S, & Abdollahi, H. (2009). The Effect of Problem-Based Learning on the Learning Levels of Nursing Students. *Development Steps in Medical Education*. 7(1), 17-25. [In Persian]
- Martin, L., West, J., & Bill, K. (2008). Incorporating Problem-Based Learning strategies to develop learner autonomy and employability skills in sports science undergraduates. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 7(1), 18-30
- Matthew-Maich N, Martin L, Hammond C, Palma A, Pavkovic M, Sheremet D, Roche C.(2016). Nursing students' perceptions of effective problem-based learning tutors. *Nursing standard*. 31(12).
- Middeke, A., Anders, S., Schuelper, M., Raupach, T., & Schuelper, N. (2018). Training of clinical reasoning with a Serious Game versus small-group problem-based learning: A prospective study. *PloS one*, 13(9), e0203851.
- Niwa, M., Saiki, T., Fujisaki, K., Suzuki, Y., & Evans. P. (2016). The Effects of Problem-Based Learning on the academic achievements of medical students in one Japanese medical school, over a twenty-year period. *Health Professions Education*, 2(1), 3-9.
- Poursam, P, Poursam, S & Naderi Nasab, H.(2023). Using Problem-Based Learning in Classrooms, *First International Conference of Top Teachers and Leading Schools in the Third Millennium*, Bushehr, <https://civilica.com/doc/2051819>. [In Persian]
- Rahman, A., Ilwandri, I., Santosa, T. A., Gunawan, R. G., Suharyat, Y., Putra, R., & Sofianora, A. (2023). Effectiveness of Problem-Based Learning Model in Science Learning: A Meta-Analysis Study. *JUARA: Jurnal Olahraga*, 8(2), 713-726.
- Rahman, M. M. (2019). 21st century skill'problem solving': Defining the concept. *Rahman, MM (2019). 21st Century Skill "Problem Solving": Defining the Concept. Asian Journal of Interdisciplinary Research*, 2(1), 64-74[In Persian]
- Ramezani, F.(2023). Problem-Based Learning and Its Applications in Practical Life, *Third National Conference on Applied Studies in Educational Processes*, Minab, <https://civilica.com/doc/1843649>. [In Persian]
- Samosir, C. M., Muhammad, I., Marchy, F., & Elmawati, E. (2023). Research Trends in Problem Based Learning in Middle School (1998-2023): A Bibliometric Review. *Sustainable Jurnal Kajian Mutu Pendidikan*, 6(1), 46-58[In Persian]
- Schmidt, H. G. (2012). A brief history of problem-based learning. *One-day, one-problem: An approach to problem-based learning*, 21-40.
- Schmidt, H. G., & Moust, J. H. C. (2000). Factors affecting small-group tutorial learning: A review of research. In D. H. Evensen & C. E. Hmelo (Eds.), *Problem-based learning: A research perspective on learning interactions*, (pp. 19-52). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Shaabani H, Mehrmohammadi M. (2000). *Training of critical thinking by problem center method*. Tehran: Modarress Pub. p: 115-25. [In Persian]
- Shabani, H. (2000). *Educational Skills*. Tehran: Samt Publications. [In Persian]
- Shinde, V. V., & Inamdar, S. S. (2013). Problem Based Learning (PBL) for Engineering Education in India: Need and Recommendations. *Wireless Personal Communications*, 69(3), 1097-1105.
- Sotoudeh, M, Masoumi, A , Saeidi Fard, F & Hekmati, N, (2003), The Role of Problem-Based Learning in Developing Social Skills of Elementary School Students, *Third International Conference on Educational Sciences*, Psychology, Counseling, and Education.
- Styla, D., & Michalopoulou, A. (2016). Project Based Learning in Literature: The Teacher's New Role and the Development of Student's Social Skills in Upper Secondary Education. *Journal of Education and Learning*, 5(3), 307-314.
- Suradika, A., Dewi, H. I., & Nasution, M. I. (2023). Project-based learning and problem-based learning models in critical and creative students. *Jurnal Pendidikan IPA Indonesia*, 12(1), 153-167.

- Trullàs JC, Blay C, Sarri E, Pujol R. (2022). Effectiveness of problem-based learning methodology in undergraduate medical education: a scoping review. *BMC medical education*. 22(1), 1-2
- Wellhöfer L, Lühken A. (2021). Problem-based learning in an introductory inorganic laboratory: Identifying connections between learner motivation and implementation. *Journal of Chemical Education*. 99(2), 864-73.
- Wilder, S. (2015). Impact of problem-based learning on academic achievement in high school: a systematic review. *Educational Review*, 67(4), 414-435